

5. Kramer X. Austerity in civil Procedure and the Role of Simplified Procedures. *Erasmus Law Review*. 2015. № 4. P. 139–146.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТРАХОВИКА ЗА ДОГОВОРОМ МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ

Петечел Надія Михайлівна,
кандидатка юридичних наук,
викладачка кафедри судочинства

Страховик та страхувальник виступають основними учасниками страхових відносин. Загальні права та обов'язки сторін договору медичного страхування передбачені ст. 988, 989 ЦК України та ст. 20, 21 ЗУ «Про страхування».

Отже, зупинимося на аналізі прав та обов'язків страховика за договором медичного страхування.

Перший з основних обов'язків страховика при укладенні договору медичного страхування – ознайомлення страхувальника з умовами та правилами страхування. Якщо між страховиком і страхувальником укладено договір медичного страхування, подальше посилення останнього на те, що він не був ознайомлений з відповідними правилами, зазвичай, не повинне братися до уваги [1, с. 793].

Протягом двох робочих днів, як тільки стане відомо про настання страхового випадку, страховик зобов'язаний вжити заходів щодо оформлення всіх необхідних документів для своєчасного здійснення страхової виплати.

Страховик вправі самотійно з'ясовувати причини та обставини страхового випадку. Він також може робити запити про відомості, пов'язані зі страховим випадком, до правоохоронних органів, банків, медичних закладів та інших організацій, що володіють інформацією про обставини страхового випадку.

Основним обов'язком страховика за договором медичного страхування є здійснення у передбаченій договором строк страхової виплати при настанні страхового випадку. Тобто, при настанні страхового випадку страховик зобов'язаний здійснити виплату страхової суми (її частини) шляхом оплати наданої медичної допомоги та медичних послуг. Обов'язок здійснення страхової виплати виникає тільки у разі встановлення наявності страхового випадку.

Страховик за заявою страхувальника, у разі здійснення ним заходів, що зменшили страховий ризик, зобов'язаний переукласти з ним договір медичного страхування. Страхові ризики, як динамічна категорія, можуть підвищуватися або знижуватися. Відповідно до положень ст. 651 ЦК України, за загальним правилом сторони можуть переукласти договір медичного страхування за взаємним погодженням [3].

Страховик зобов'язаний не розголошувати відомостей про страхувальника та його майнове становище, крім випадків, встановлених законом. Відповідно до ст. 40 ЗУ «Про страхування» таємницею страхування є конфіденційна

інформація щодо діяльності та фінансового стану страхувальника – клієнта страховика, яка стала відомою йому під час взаємовідносин із клієнтом чи третіми особами при провадженні діяльності у сфері страхування, розголошення якої може завдати матеріальної чи моральної шкоди клієнту [2].

У договорі медичного страхування можуть бути зазначені і такі обов'язки страховика як:

- організувати страхувальнику (застрахованій особі) одержання гарантованих договором медичних послуг, контролювати їх обсяг, строки та якість;
- відшкодувати витрати, понесені страхувальником (застрахованою особою) при настанні страхового випадку у зв'язку з невиконанням або неналежним виконанням обов'язків страховика щодо організації та надання медичних послуг;
- за письмовим запитом страхувальника надавати йому звіт фактичних страхових виплат, що були здійснені за договором по відношенню до застрахованої особи на дату запиту звіту та заявлені, але не сплачені страхові виплати на дату запиту звіту.

Умовами договору медичного страхування можуть бути передбачені також інші обов'язки страховика. Обсяг зобов'язань страховика за договором медичного страхування визначається переліком страхових випадків, у разі настання яких страховик зобов'язаний здійснити страхову виплату.

Права страховика закріплені в правилах медичного страхування і впливають з договору медичного страхування відповідно до чинного законодавства України. Відповідно страховик має право:

- при укладанні договору медичного страхування вимагати проведення медичного обстеження осіб, які мають бути застраховані, та за його результатами приймати рішення щодо їх прийняття на страхування;
- вимагати від страхувальника надання необхідної інформації, що має значення для оцінки ступеня страхового ризику;
- перевіряти надану страхувальником інформацію, робити запити в компетентні органи про відомості, необхідні для з'ясування обставин страхового випадку, причин і наслідків його настання;
- вимагати проведення медичного обстеження страхувальника довіреним лікарем страховика після настання страхового випадку до і/або після надання медичних послуг. Проводити за допомогою довірених лікарів або фахівців експертної комісії медичну експертизу правильності встановлення діагнозу та призначеного курсу лікування;
- ініціювати внесення змін до договору медичного страхування і вимагати від страхувальника додаткового страхового платежу при підвищенні ступеня ризику;
- достроково припинити дію договору медичного страхування у випадку, якщо страхувальник не повідомив страховика про значні обставини, що необхідні для оцінки страхового ризику, при укладенні договору, або не повідомив про зміну таких обставин під час дії договору;
- відмовити у виплаті страхової суми (її частини) у випадках, передбачених договором медичного страхування.

Умовами договору медичного страхування можуть бути передбачені також інші права страховика.

Отже, страховик займає особливе місце в договірному правовідношенні медичного страхування, оскільки саме з його діями пов'язано досягнення основної мети, заради якої таке правовідношення виникає, – виплати страхової суми в розмірі та у випадках, передбачених у договорі медичного страхування.

1. Договірне право України. Особлива частина : навч. посіб. / Т. В. Боднар, О. В. Дзера, Н. С. Кузнєцова та ін.; за ред. О. В. Дзери. Київ : Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.

2. Про страхування : Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. Дата оновлення: 01.01.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.03.2022).

3. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. №435-IV. Дата оновлення: 17.03.2022 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 29.03.2022).

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОГО ПРАВА В ГАЛИЧИНІ У СКЛАДІ АВСТРІЇ ТА АВСТРО-УГОРЩИНИ

Присташ Лідія Тихонівна,
кандидатка юридичних наук,
доцентка кафедри теорії та історії держави і права

Австрійський кримінальний процес ґрунтувався на загальнонімецькому кримінальному процесі, сформованому ще у 1532 р.

Активізація кодифікації кримінально-процесуального права Австрії розпочалося у XVIII ст., внаслідок чого було затверджено у 1768 році Кримінальний кодекс, перша частина якого регламентувала процесуальне право. В Галичині він діяв з 1774 р.

Першого червня 1788 року патентом Йосифа II було затверджено загальний кримінальний судовий порядок, згідно з яким кримінальні злочини могли розглядати лише суди, також скасовано можливість застосування у провінціях звичаєвих звинувачувальних процесів. У кримінальному процесі утвердилися інквізиційні риси і публічність звинувачення. Суддя був носієм судової влади та слідчим. Гласність процесу не передбачалася.

У 1803 році затверджено новий австрійський Кримінальний кодекс, який вміщував норми і кримінально-процесуального права, під назвою Францішкана. Він підтвердив панування інквізиційного процесу. Обвинувачений був беззахисним учасником процесу – йому не дозволялося мати захисника.

Кодекс передбачав широке застосування смертної кари. Щодо особливо небезпечних злочинців було введено скорочене судочинство, яке здійснювали «Наглі суди», їхні вироки вважались остаточними і виконувалися впродовж 24 годин.